

fulls d'inspecció

associació d'inspectors d'educació del país valencià

Núm: 2 Novembre 2003

LA INSPECCIÓ I LA LLEI DE QUALITAT: UNA ALTRA PASSA ENDARRERE

per Tudi Torró

L'any 1997, ADIDE-PV (Associació d'Inspectors d'Educació del País Valencià) reflexionava sobre el model d'Inspecció i plantejava que l'actual model d'inspecció generalista es podia complementar

amb una adequada assignació de tasques per especialitats.

Entenim que una actuació inspectora amb una variació continuada de temes, centres, professorat... podia amenaçar seriosament la seguretat, preparació i competència professional de l'inspector així com el seu domini en la tasca encomanada. Però, per altra banda, una especialització individual podia conduir a l'aïllament i l'empobriment de l'inspector. Calia buscar l'equilibri entre ambdós extrems, entenent que les especialitats no haurien de respondre mai a matèries del currículum escolar.

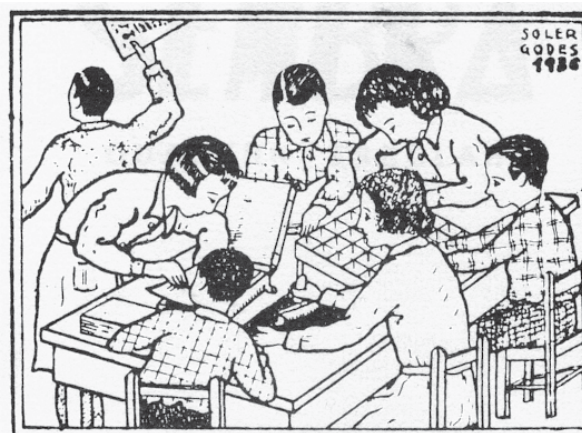
Els inspectors especialistes haurien de dotar-se d'instruments d'avaluació, amb els quals assessorar als Inspectors d'àrea i dotar-los d'instruments adequats per a fer seguiment d'aquests àmbits.

L'adscripció als àmbits o als nivells hauria de fer-se per idoneïtat i formació, entenent que, d'acord amb la LOPEGCE, la Inspecció era un cos únic i en principi, tots els components del cos d'inspecció podien accedir-hi.

Des d'aleshores ençà les coses han canviat, no al País Valencià, on encara estem esperant la regulació de la LOPEGCE en un Decret i Ordre d'Inspecció, i la única regulació per la qual ens podem guiar és el Decret 180/92, de 10 de novembre, que regula l'organització i les funcions de la inspecció educativa. En l'actualitat, per no tenir, no tenim ni un Pla Anual

General d'Actuació, amb la qual cosa es demostra que l'Administració Educativa Valenciana no compleix ni l'obsolet Decret al qual encara estem sotmesos, i s'atreveix a dir que serà pioner en implantar la "Llei de Qualitat".

La publicació de la *Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de Qualitat de l'Educació (LOQUE)* i els diferents esborranys que del *Reial Decret sobre especialitats està elaborant el MECD*, estan molt allunyats del plantejament que ADIDE-PV feia l'any 1997, i per suposat, estan en contra dels plantejaments i de les al·legacions que ADIDE-FEDERACIÓ està fent als diferents estaments i mitjans de comunicació on tenen ressò. Ja em portem tres i cada vegada el plantejament és pitjor per a garantir un adequat funcionament de la funció inspectora.

Encara que la publicació de la LOQUE (Llei Orgànica 10/2002 de la Qualitat de l'Educació) ha arreplegat les atribucions i les funcions de la inspecció quasi literalment com estaven regulades en la LOPEGCE, hi ha aspectes com el de les **especialitats bàsiques** que poden transformar

radicalment l'organització de la inspecció educativa en detriment clar de la seua funcionalitat i de la seua activitat professional.

No dic res de nou quan afirmo que els successius governs centrals i autonòmics han infravalorat, infrautilitzat –quan no prescindit-, la Inspecció Educativa, en la defensa de la qualitat del sistema educatiu. La Inspecció d'Educació ha estat relegada de manera sistemàtica durant els últims anys, a jugar un paper irrellevant, assignant-li tasques burocràtiques i administratives, que en la majoria dels casos res o poc tenen a veure amb el paper que se li atribueix des de la legislació vigent. I precisament és en aquest moment i en aquesta situació que està patint de manera alarmant la Inspecció Educativa del País Valencià, quan es publica la *Llei de Qualitat* i ens amenaça un *Reial Decret d'Especialitats* que, pel que sabem, no respectarà per a res la filosofia profunda de la tasca inspectora.

Per a què unes especialitats curriculars si ni una sola de les funcions que se'ns atribueixen fan referència, directa o indirectament a la docència? El paper de la Inspecció educativa es basa en garantir el dret a una educació de qualitat per a tots, des de la supervisió, el control, l'avaluació i l'assessorament als centres, al professorat i a la comunitat educativa.

Els sistema educatiu no necessita inspectores i inspectors especialistes en les diverses àrees curriculars. Els especialistes ja estan als centres. Tampoc el seu paper és el de l'actualització metodològica i científica del professorat, per això estan els CEFIRES i les Universitats.

El perfil de l'inspector no és el d'un expert o especialista en un nivell, etapa o àrea curricular determinada, ja que la seua funció no és la de impartir docència. El que es requereix d'un inspector o d'una inspectora d'educació és un perfil capaç d'atendre a la planificació educativa, a l'organització, el funcionament i la gestió escolar; a la dinàmica de

grups, resolució de conflictes i la coordinació dels diferents estaments que comporta la comunitat educativa, el coneixement de la legislació a la fi de vetllar pel seu compliment i, per suposat i per damunt de tot, a l'avaluació institucional.

L'especialització només pot ser entesa com el conjunt de competències que no únicament procedeixen de la tasca exercida en el cos docent d'origen, sinó de qualsevol altra experiència professional prèvia a l'ingrés en la Inspecció educativa, del perfeccionament, de la formació contínua i de la pràctica inspectora.

No podem acceptar com diuen els punts 1. i 2. de l'Annex II del Projecte de Reial Decret d'especialitats bàsiques que: "*L'especialitat de cada inspector serà la corresponent a la titulació acadèmica adduïda per a la participació en el*

corresponent procés selectiu per a l'ingrés en el Cos d'Inspectors al que, en el seu moment, accediren" ...ni tampoc, quan es diu que "*En tot cas, cada inspector estarà adscrit únicament a l'especialitat que li corresponga...*".

Aquest model, com he dit al començament comportarà l'empobriment del serveis, l'atomització de la resposta educativa, la incapacitat d'adaptació a les exigències de cada moment, la discriminació per províncies i comunitats

autònomes xicotetes, la limitació de la mobilitat dels inspectors, la invasió de les competències de les comunitats autònomes i un llarg etcètera que ens indica que amb l'aprovació d'aquest Reial Decret va a fer-se, una vegada més i com en tantes altres actuacions, una passa endarrere en la planificació i organització d'un Servei tant denigrat però, al meu entendre, tant necessari per a la dinamització del Sistema Educatiu, com és el Servei d'Inspecció Educativa.

***Tudi Torró és Inspectora d'Educació i
Presidenta d'ADIDE-PV***

33 anys!

Per Marc A. Adell

Als que encara no hem perdut del tot la fe, això de 33 anys ens recorda l'edat de Jesucrist. En el meu cas, però, són els anys de dedicació a la funció inspectora, des que en 1970 i previ el *calvari* de les oposicions a Madrid, vaig ingressar en el *cos* –amb alguns anys de propina de docència anterior, també–. I com que “a cada puerco –amb perdó de l'animal– le llega su Sanmartín”, heus ací que he passat d'assistir com a convidat a les jubilacions de companys i amics, a ser objecte –amb dues companyes més, ara mateix– del comiat dels que encara –tot arribarà!– no es jubilen.

Que com es veu el panorama, des de la perspectiva de jubilat o quasi? Doncs amb un cert neguit, perquè no val això de “ja s'arreglaran” els que es queden: la vida continua i en un món cada vegada més globalitzat, tot ens afecta a tots. Així que si l'educació no va per on caldria, tots –jubilats o no– resultem perjudicats i molt. A més, encara que Goleman ens catequitza per intentar governar les emocions, des de la racionalitat, alguns no ho hem après encara i no sembla probable que ho aprenguem, ara. Així que una certa vinculació a la *cosa* educativa, queda i, en el meu cas, més que una certa vinculació, atés que vull continuar col·laborant amb els cursos del CAP i amb el meu departament de la facultat de Psicologia. I és que alguns això de fer de mestre –i eventualment d'inspector– ho portem en la massa de la sang i serà difícil renunciar-hi.

Això malgrat que, els últims anys, hem estat immersos –i ho estem– en greus contradiccions, patrocinades pels responsables de la política

educativa, que confonen –massa sovint– majoria absoluta amb veritat absoluta i promulguen lleis *infumables* –LOU, LOCE... i els decrets subsegüents–, en contra del parer dels experts, del sentir general, d'allò que és raonable i just i del que hauria de ser un projecte de generalització i progressiva millora del sistema i de la societat. Però no: la rendibilitat immediata a favor d'un clientelisme electoralista, prima per damunt de qualsevol altra consideració. Per això la nostra gestió, ja fa massa temps, que es veu constrenyida i dificultada per la concepció, segons la qual, la Inspecció Educativa ha d'estar al servei de la política del moment, quan la seua funció –que és funció d'experts– ha de posar-se, sempre, al servei de la legalitat constitucional i del projecte de democratització que se'n deriva. I no a favor de cap sectarisme transitori, per més absolut –majoritàriament parlant– que siga, garantint la defensa dels drets de la ciutadania i l'atenció preferent als protagonistes de l'acte didàctic: els infants i els adolescents dels nostres centres, sense oblidar la tasca del professorat, no sempre fàcil ni gratificant. Això és treballar per la qualitat de l'ensenyament impartit i no el que pretén el ministeri, amb la publicació de textos legals restrictius, sectaris, involucionistes i *confessionals*. Altrament, els millors professionals de la docència prestigiats merescurament en la seua responsabilitat anterior-, esdevenen funcionaris i buròcrates estèrils i esterilitzadors, tan bon punt accedeixen a la Inspecció Educativa. És, però, aleshores quan ens encoratja la nostra professionalitat i l'ètica que la conforma, per seguir posant a contribució tota la nostra capacitat, tot el nostre esforç i tota la nostra il·lusió a favor d'un *projecte educatiu* integral i integrador, participatiu i democràtic, sòlid i diversificat, propi i europeu... Això, però, ho protagonitzareu els que resteu a la Inspecció

Educativa, amb unes actuacions operatives i realistes, envers els centres i serveis educatius, amb les alternatives de models d'intervenció: *administratiu-gerencial*, *l'administratiu-pedagògic* i *l'avaluador-auditor*, que de tot fem i farem –vull dir, fareu– a la Inspecció Educativa. Perquè el pitjor de tot, és anar “a bacs”, amb una temporalitat continuament superada per les “urgències” de les diferents direccions generals o dels serveis i seccions administratives corresponents, que modifiquen substancialment i de manera continuada el Pla Territorial. Aleshores, en aquestes condicions de provisionalitat permanent, resulta molt difícil mantenir un conjunt d'intervencions coherents, en un *model* d'Inspecció estable. Altrament, la Inspecció Educativa no farà una altra cosa que *reaccionar* front i a *resultes* de les situacions creades, en alguns casos irreversibles, amb la qual cosa no s'afavoreix el bon funcionament dels centres educatius ni dels serveis, inclosa la mateixa Inspecció Educativa. I contra això cal lluitar sense descans ni treva.

És prou, de moment. Ara rebeu –tots i totes– els que féu **FULLS D'INSPECCIÓ** i els lectores i lectores, la meua salutació afectuosa, perquè com diu la cançó “no és un adéu per sempre, sinó només per un instant”.

Marc

Marc-Antoni Adell és inspector d'Educació des de 1970. Ara fa, també, de professor associat de Psicologia a la Universitat de València i, en el passat –des de 1961- exercí de mestre i de professor de secundària, en alguns indrets de la “Província” de Castelló, en l'escola de pràctiques de la Normal i en l'acadèmia Akademos de Castelló.

Ha investigat i publicat sobre l'ensenyament de la llengua a la revista SAÓ, a la revista de Psicologia i Pedagogia Aplicades i a l'Anuari de la Societat Valenciana de Psicologia. Sobre renovació pedagògica i reformes educatives al Suplement CULTURA I AULA del Diari Mediterráneo i a la revista PAPERS. Així com sobre la introducció de Programes d'Extensió

Educativa: Ètica i Educació Moral, Europa a l'Escola, Educació Ambiental, Educació no sexista, Educació per a la Salut i el Consum, Educació per a la Pau, Educació Vial, Programes de Transició al món laboral etc. Ha participat, també, com a professor dels cursos de formació per a inspectors i directors i en el CAP, per als futurs professors de secundària i és coautor de textos escolars de ciències socials. Ara mateix està recuperant els materials de la seua tesi de llicenciatura en Pedagogia, sobre el bisbe Climent –prou coneguda i estimada pels castellanencs–, per aprofundir i actualitzar la seua figura, en el context de la Il·lustració com a segle educador.

Així mateix ha investigat sobre rendiment i benestar acadèmic de l'alumnat i sobre l'absentisme en els estudiants adolescents, en la seua tesi doctoral i publicat els resultats a l'Anuari de la Societat Valenciana de Psicologia, al setmanari ESCUELA ESPAÑOLA, al diari LEVANTE i EL MUNDO, a Cuadernos de Pedagogia i en dos llibres: Els adolescents i el repte de la LOGSE i Estrategias para mejorar el rendimiento académico de los adolescentes. També ha escrit un llibre de rutes pel territori, titulat RODANT, RODANT.

Va ser Cap de Servei d'Ordenació Acadèmica de la Direcció General d'Educació General Bàsica i Ensenyaments Especials, on va impulsar la Reforma de la Llei General d'Educació i Cap de Servei de Programes d'Alumnes on promogué la innovació educativa.

Ha participat en congressos i ha estat becat pel programa ARION.

És membre del Forum Europeu d'Administradors de l'Educació.

Tota la seua vida professional ha estat orientada a la innovació educativa i a la defensa de la cultura, la llengua i la escola valencianes.

Marc A. Adell i altres autoritats en l'homenatge al mestre Soler i Godes l'any 1986.

LA QUALITAT DE L'EDUCACIÓ: SUMA I SEGUEIX

per Vicent Carrasco Embuena

"A luta pela escola pública boa, a luta por uma escola pública recuperada, por uma escola pública em quantidade e em qualidade, é uma luta democrática"
(Paulo Freire)

La LOCE tira a caminar aquest curs amb els primers reials decrets que la desenrotllen en el BOE i nous responsables en els departaments d'educació de nombroses comunitats autònomes. Entre ells el nostre conseller que, amb els primers ardents de l'estiu, iniciava el seu nou camí polític amb declaracions institucionals a favor de l'escola i gestos cap als agents socials i les universitats, inconcebibles en els seus antecessors de l'era Zaplana. Pareix com si encetara una nova etapa, almenys en les formes. Tant de bo siguen premonicions que alguna cosa pot millorar aviat en l'educació valenciana, que falta fa.

L'any de la LOCE pareix obvi que pertoca continuar debatent sobre la qualitat de l'educació, encara que només siga perquè es una qüestió que afecta a totes les escoles de la Unió Europea i perquè, a més a més, és una prioritat per als Estats membres. De fet els articles 149 i 150 del Tractat de la CE promouen específicament la cooperació respecte d'això i consegüentment, des de fa alguns anys, es desenrotllen accions per a reforçar-la, especialment en allò que s'ha relacionat amb la seua avaluació.

I encara més, les directrius de la UE per a l'ocupació del 1999 i 2000 recomanaven als Estats millorar la qualitat dels seus sistemes escolars i aprofitar les oportunitats que ofereixen les noves tecnologies. Més recentment, al febrer del 2001, les recomanacions del Parlament i del Consell Europeus proposaven una estreta cooperació entre les autoritats encarregades de la qualitat de l'ensenyament i el foment de xarxes a escala europea.

Per tant, la promulgació de la LOCE no és una cosa descontextualitzada, fruit de la singular visió estratègica dels nostres governants, sinó una exigència de l'adequació del sistema educatiu als nous reptes econòmics i socials, que d'altra banda enllaça amb el vell debat sobre la qualitat educativa, omnipresent en la UE des de fa més d'una dècada.

Respecte d'això, sembla una qüestió comunament acceptada que la qualitat d'un sistema no

pot definir-se en termes absoluts, més aviat es relaciona amb l'anàlisi de la seua capacitat per a establir objectius pertinents i d'estructurar i aportar els mitjans necessaris per a aconseguir-los. Avui, a la Unió Europea, hi ha un consens generalitzat que els sistemes educatius han d'aspirar a combatre amb eficàcia dues grans xacres: l'abandó precoç de l'escola i l'exclusió social en general. Creiem que justament aquestos són els principals desafiaments que ha d'afrontar la LOCE.

Per a donar resposta a aquestes necessitats o, el que és el mateix, per a oferir una educació de qualitat, coincidim amb l'informe Europeu de maig del 2000 que els grans reptes que té avui el nostre sistema educatiu són:

Contribuir a materialitzar la societat del coneixement. En una societat basada en el coneixement, a la qual aspirem, l'organització del sistema educatiu ha de poder reestructurar-se en funció dels canvis registrats en el món del treball i en la vida social mitjançant l'aprenentatge permanent.

Portar a terme una autèntica descentralització. Un dels aspectes més interessants de l'educació europea és la seua diversitat. Tota acció que es propose ha d'inspirar-se en els distints factors socioculturals, històrics i polítics de cadascun dels estats membres. El context educatiu europeu atorga cada vegada més autonomia i responsabilitat a l'escola, per la qual cosa l'autèntic repte polític consisteix a reconèixer l'existència de les diferències i vetllar perquè es transformen en

oportunitats, en compte d'entrebancs perquè els alumnes desenrotllen plenament el seu potencial.

Aportar recursos suficients. En una societat en constant canvi el sistema educatiu ha de proporcionar als alumnes eines modernes sense que això supose una càrrega pressupostària addicional.

Garantir la integració social. Es tracta, probablement, del principal repte a què han de fer front els sistemes educatius. Hem d'integrar els joves no sols en el món del treball, sinó també en la vida social activa.

Per això, en la mesura que la concreció de la LOCE done resposta a aquests desafiaments estarà configurant un sistema educatiu de qualitat. Així que si el Sr. González Pons aspira a materialitzar les bones intencions i eixa altra manera de fer les coses que apuntava en les seues primeres manifestacions, la seua agenda per als pròxims mesos estarà molt ajustada perquè hi ha per davant un treball inesgotable.

Per a començar, hem d'articular una alternativa seriosa al mal anomenat i pitjor gestionat Programa de Tecnologies per a la Societat de la Informació (ISTI) per al quadrienni 1998-2002, que pretengué facilitar als usuaris l'accés a la societat de la informació, mitjançant la convergència i integració de les telecomunicacions, els sistemes d'informació i els continguts multimèdia, amb un pressupost de 3.600 milions d'ECUS, del que a penes s'ha executat el 15 %. Esperem que el nou *merchandising* mediàtic del govern, que comença a prendre cos els dies de canícula estival amb l'anomenat "Pla Espanya.es", tinga millor fortuna.

D'altra banda, per posar un exemple autòcton, la Llei Valenciana de Formació de Persones Adultes de 1995, està huit anys dormint un dolç son esperant ser desenrotllada, derogada o modificada. Com la LOCE no afegeix una coma al que deia la LOGSE en el Títol III, tenim una excel·lent oportunitat per a convertir-nos, una vegada més però seriosament, en "banc de proves"

a nivell estatal, concretant propostes eficients per a gestionar l'anomenat *lifelong learning*, imprescindible per a fer possible una autèntica societat basada en el coneixement.

Es cert que alguna cosa ha dit el conseller sobre la municipalització de la gestió de l'Educació Infantil i la Primària. També ací té l'actual administració un altre important desafiament: portar a terme el que el Partit Popular ha anomenat "la segona descentralització". Però fer-lo de veritat, amb finançament, amb autèntica autonomia municipal i no sols quant a l'E. Infantil i Primària, sinó incloent l'ESO, és a dir, fer-la almenys amb el referent de l'escolarització obligatòria.

La qüestió dels recursos és sempre recurrent. Una educació trilingüe i de qualitat com la que empara el nostre sistema educatiu és per definició costosa. Si estem decidits a materialitzar-la, hem de deixar-nos de mesquineses i realitats virtuals i apostar decididament per la inversió educativa, almenys en el mateix percentatge del PIB que ho fan els països més avançats de la UE.

Però la integració social és, sens dubte, el major dels reptes de la qualitat perquè afecta singularment a l'equitat. Al meu parer, les polítiques educatives desenrotllades en els últims anys han trencat el pacte constitucional en educació, han alterat la ponderació de la presència institucional de l'escola pública i la privada (concertada o no) i, per consegüent, han distorsionat l'oferta educativa i han aprofundit la divisió social. La inversió en educació no és una simple qüestió assistencial que es resol amb un sistema de subvencions/concerts. Ben al contrari, és una despesa que facilita la cohesió social, que evita el caos axiològic, que conté el rebuig cultural dels que no entenen o no accepten els avantatges d'una societat democràtica i lliure, i que propicia les condicions per a la normalització i integració de tots els ciutadans. Per tant, vist des de la perspectiva neoliberal tan de moda, fins i tot pot resultar una excel·lent inversió en seguretat a mitjà termini.

LA INSPECCIÓN QUE TENEMOS VERSUS LA INSPECCIÓN QUE QUEREMOS

por Manuel Ávila

La situación.

La Inspección de Educación (I.E.) por su propia naturaleza y por las atribuciones otorgadas y/ o percibidas por los agentes educativos, incluidos los políticos, es el cuerpo docente más convulsionado desde la reinstauración democrática en nuestro país. Ningún partido político gobernante

se ha sustraído a la tentación de conseguir que, "su brazo armado" en materia educativa, la inspección, se identifique ideológicamente con el proyecto político que encarna. Por el contrario ningún partido político ha pedido neutralidad en la intervención. Se ha confundido identificación ideológica con respeto a la legalidad.

Además, el cambio político, con el tránsito de un sistema autoritario a un sistema participativo y democrático, y las transformaciones producidas en el contexto socioeducativo, han puesto a la IE en situación crítica, se derrumbaron sus patrones de referencia, se debilitaron sus poderes de facto y debió aprender a convivir con el control social como parte importante de la toma de decisiones. Todo un proceso de reestructuración cognitiva.

A la inspección, como a otros agentes educativos, se le han movido muchos de los pilares del sistema educativo:

- La participación social en materia de educación que afecta a la planificación y control y a la toma de decisiones. La I.E. antes era la única voz ante la Administración ahora forma parte del coro.
- La creciente autonomía pedagógica y la participación de la comunidad en la gestión de los centros sitúa y cambia el locus de control.
- Los propios equipos directivos en un proceso de cambio con una autonomía de gestión administrativa y curricular creciente, se han convertido en los ejes fundamentales de la implantación de las misiones de mejora.
- La presencia de asesores externos de diverso tipo y naturaleza en los centros educativos, restringe el rol, la posición y cambia el modelo de intervención de la inspección.
- La evaluación externa es compartida y atribuida su responsabilidad a otras agencias.
- La organización de la administración educativa por áreas funcionales y no por clientelas cuestiona la estructura de los servicios de inspección con su atávica organización clientelar
- La descentralización administrativa y la proximidad de la administración al ciudadano, permite objetivar más la función de la I.E.
- De elemento crítico del sistema ha pasado a ser elemento cuestionado y se incluye en la crítica que recibe la enseñanza y sus agentes.

Todas las organizaciones son producto de su historia, sus culturas, sus miembros y sus clientes; la inspección como organización, también. De su historia reciente, de sus culturas distintas y en ocasiones antagónicas y de su miembros de procedencia y formación heterogénea deviene, también, en parte, la situación.

El referente jurídico

A la I.E. se le han encomendado por ley una serie de acciones de distinta naturaleza tanto por su contenido como por su finalidad. Unas son de control : controlar, supervisar, velar; otras, de asesoramiento: informar, asesorar, orientar, atribuyéndosele también las de cooperación y participación.

Todo ello en relación con el funcionamiento y organización de los centros, de los servicios, de los programas educativos; con la práctica docente, la renovación pedagógica, y con el ejercicio de los derechos y cumplimiento de los deberes de los agentes educativos. Además la I.E. por el imperio de la ley, tiene reconocido en el ejercicio de sus funciones el estatus de autoridad pública.

Desde otra perspectiva, régimen jurídico de las administraciones, como parte de la administración educativa a la inspección le cumple la obligación de servir con objetividad, actuar con eficacia, coordinadamente y en cooperación con las otras administraciones, de modo eficiente y al servicio de los ciudadanos.

El referente funcional

Las funciones atribuidas a la IE pueden parecer ambivalentes, contradictorias entre sí o difícilmente conjugables en el mismo lugar y tiempo, no obstante si las analizamos como proceso de intervención las acciones en si mismas se concatenan y definen o pueden definir un modelo global de intervención.

A los miembros de la IE se le exigen roles de naturaleza tan distinta que requieren perfiles profesionales muy exigentes para poder desempeñar de un modo coherente la función. Se suelen exigir o atribuir roles de representante de la Administración; de liderazgo: guiar, evaluar, motivar, reprender, felicitar; de receptor de información, de difusor de información; de gestor del cambio

en la organizaciones; de negociador de conflictos intra e inter sectores de la comunidad; de distribuidor de recursos, de controlador de procesos, previsor de contingencias, creador de equipos, animador, etc.

Los centros desean a la IE como "elemento de presión " ante la administración, como acreditadora de demandas y decisiones, pero la inspección no es, ni puede ser el consecuidor de los centros de su ámbito de intervención ni la dirección de los centros con mando a distancia. La administración la requiere como instrumento, instrumentalizado, a su servicio. Dos visiones, dos demandas y en el medio la I.E.

Ocurre en múltiples ocasiones, por la propia naturaleza del trabajo de la inspección sometida a la jerarquía administrativa, que sus actuaciones aparecen como anecdóticas, parciales, sin globalización ni convergencia. Es decir con un modelo de intervención más propio de economía de guerra que de planificación de un servicio a medio y largo plazo. Frecuentemente, lo urgente y necesario demandado a la inspección y en cadena a los centros, suele ser lo más innecesario y menos importante para el mejor funcionamiento del servicio educativo.

De otra parte partiendo de la realidad vivida, y por lo tanto cargada de subjetivismo y percepción personal, podemos decir que la inspección está sometida a planes de actuación burocráticos que permiten una amplia autorregulación personal.

A los centros se les exige proyecto educativo, coordinación, convergencia de actuaciones, etc. a la inspección se le supone. Una crítica común es la de que dos centros próximos, supervisados por inspectores distintos pueden recibir indicaciones distintas e incluso opuestas ante el mismo contenido de referencia, en un mismo espacio temporal.

La inspección como servicio no se ha dotado de normas de socialización de sus agentes, ni de un modelo de intervención multidisciplinar convergente y ello se refleja en una auto imagen difusa, en la carencia de identidad corporativa como servicio y en que se permite en su intervención modos y maneras peculiares a veces antagonicos con la misión que tiene encomendada.

Ello nos permite encontrar en el seno de los servicios diferentes modelos de inspección:

Burocrático : Se basa en una relación asimétrica de las partes, superior-inferior, obediencia-castigo, jefe – súbdito. Se cumple cuando los documentos administrativos responden burocráticamente a los cánones establecidos aun cuando no reflejen la realidad ni respondan a las necesidades. Los centros tienen una vida distinta a la que se refleja, la inspección se siente como amenaza y se satisface la burocracia.

Convencional : Se basa en cumplimiento de las reglas de conformidad social y normativa, en el “orden preestablecido” sin mucha concesión a ejercicios de cambio e innovación. Los roles son independientes, sin compromisos comunes, la relación se basa en el contrato tácito de cumplimiento por cada una de las partes de sus obligaciones. Es un modelo con poca flexibilidad pero seguro porque permite la estandarización de la rutina, introduce escasa modificabilidad.

Democrático: Es un modelo solidario, basado en la cooperación de todo el equipo, de alianza entre las partes para la mejora del servicio educativo, pues como dice Richard J. Berstein, debemos reconocer que los seres humanos son capaces de tomar conciencia de las interpretaciones, evaluaciones y normas que aceptan tácitamente y pueden someterlas a crítica racional. Potencia el desarrollo de la organización y facilita los procesos de cambio. Los documentos administrativos se asumen como parte del proceso, se contextualizan y adquieren su valor específico en el proceso. Se basa en la confianza entre los profesionales. Hace suyo el principio de “el control es bueno, pero la confianza en las personas que trabajan en el equipo es mejor”.

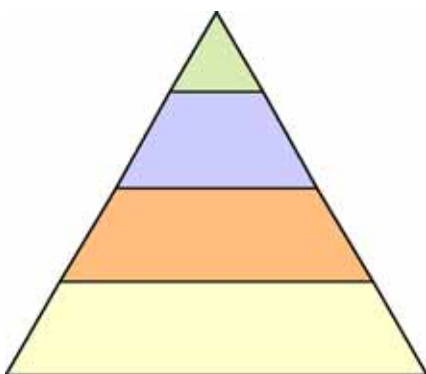
El marco del compromiso

El proceso de innovación en la inspección como en cualquier otra organización escolar supone vivir situaciones de desgaste, conflicto y disputa, por el modo de definir los modelos de intervención, el papel singular y colectivo de la inspección como servicio, los comportamientos profesionales, el estatus etc. Lo peculiar en todos estos procesos en la administración pública son la excesiva resistencia y dilatada aplicación.

En el servicio de inspección como en todas las organizaciones existen personas que identifican las metas del servicio con excelencia profesional; personas que tienen invertidos los valores, estatus frente a compromiso; personas que pueden estar en puesto de trabajo inadecuado; personas que precisan de un proceso de readaptación a la situación nueva, y personas a quienes perturban las iniciativas que requieren mayor dedicación y disponibilidad.

En la Inspección como en cualquier otra organización educativa hay y probablemente habrá, permitidme que recuerde a L. Appley, : Esos que hacen que las cosas sucedan, esos a los que les suceden las cosas, esos que contemplan como las cosas suceden, esos que ni se dan cuenta de que las cosas suceden.

Ahora bien si la tarea de inspección se considera como una profesión cuyos miembros prestan un servicio público, esta profesión exige de sus miembros no solamente conocimientos, competencia y experiencia sino también un compromiso y un sentido de la responsabilidad personal y colectiva con el derecho fundamental a la educación del que deben ser los primeros garantes de su ejercicio y con el servicio público de educación para que cumpla su misión constitucional.

La inspección debe llevar a cabo su tarea de acuerdo con los patrones legales establecidos, sin que quepa una ilimitada autorregulación personal en su ejercicio, y responder a las características propias de toda profesión que según el profesor Sarramona son las siguientes:

- delimitación de un ámbito propio de actuación
- preparación específica
- compromiso de actualización
- ciertos derechos sociales
- autonomía en la acción
- compromiso deontológico

Si los inspectores en su actividad de modo cooperativo, con todos los agentes, tratan de lograr ese objetivo tendrán toda la legitimidad social, si se empeñan en alcanzar posición particular, beneficios individuales y estatus de privilegio pervertirán su misión y se ganarán mercedamente la deslegitimación social

El servicio de inspección no es un estatus de privilegio individual sino de compromiso con la colectividad; como dice A Valcárcel, el individualismo es mal consejero moral. Reclama el valor de la solidaridad por interés general, exige la solidaridad social comprometida con el esfuerzo de personas y colectivos en proyectos educativos solidarios, y la solidaridad individual, personal, con actitud de disponibilidad, entrega y cooperación por los esfuerzos de otros.

La inspección que por el imperio de la ley, tiene el estatus de autoridad pública en el ejercicio de sus funciones, no tiene "per se" auctoritas natural, a la que se debe respeto por ser modelo y referente ético y profesional, la autoridad natural se gana en el ejercicio profesional. Su intervención será legítima en la medida que sepa justificar y explicar cada una de sus decisiones y la planificación de sus acciones.

Por la naturaleza de su misión, garante de un derecho fundamental, a la IE le cumple la obligación o el compromiso de:

1. Coherencia ética en su hacer, en relación con el servicio, con los centros y los ciudadanos.
2. Competencia profesional y el empeño por alcanzarla y mantenerla.
3. Identificación inequívoca con los valores y mandatos constitucionales
4. Imparcialidad, justicia, neutralidad y objetividad en su acción.
5. La necesaria coordinación, convergencia, cooperación, responsabilidad, eficiencia y eficacia en su intervención.
6. Una actitud dialogante, de respeto, de escucha activa, de flexibilidad, de confianza en las personas en sus relaciones profesionales con otros agentes sociales y educativos.
7. Disponibilidad, colaboración, ayuda y asesoramiento ante las demandas.
8. Remoción de obstáculos que impidan el ejercicio del derecho a la educación en igualdad.
9. La evaluación de su servicio y de la mejora del servicio público de educación.
10. Servicio a la ciudadanía.

La justicia es la primera virtud de las instituciones sociales, como la verdad lo es de los sistemas de pensamiento. John Rawls.

LA EVALUACIÓN EN LA LOCE

por Miguel Soler

El concepto de evaluación que subyace en la mal llamada Ley de Calidad de la educación, es perfectamente coherente con la filosofía de fondo que impregna el articulado de toda la Ley.

Todo el preámbulo gira en torno al “esfuerzo” del alumnado. Es indiscutible que el esfuerzo personal es un ingrediente básico del aprendizaje, ya que siempre se requiere una disposición favorable y un componente de voluntariedad por parte del aprendiz. Como también es cierto que siempre ha sido difícil que los alumnos se esfuercen en realizar determinados aprendizajes, si no están mínimamente motivados por lo que aprenden.

Todos sabemos que hay alumnos que se esfuerzan y otros que no lo hacen, alumnos que se motivan por el aprendizaje escolar y otros que no, alumnos que tienen una gran capacidad para aprender y otros que tienen menos.

Pero también sabemos que eso es debido a su historia personal y escolar, en la que juegan un papel determinante tanto sus características personales como las experiencias sociales, afectivas, educativas, culturales, etc. que han ido acumulando.

Así mismo es muy importante que no olvidemos que la situación de un alumno en un momento determinado – en cuanto a esfuerzo y motivación – no tiene por qué haber sido siempre así, ni hay garantía de que lo vaya a seguir siendo en el futuro. Dependerá, además de otras cosas externas al ámbito escolar, de las experiencias educativas y de aprendizaje a las que finalmente tenga acceso y en las que pueda participar.

De la lectura de la LOCE y de la normativa que han ido sacando para desarrollarla se deduce con claridad que la visión que tienen los autores de esta Ley es que el esfuerzo, las motivaciones, las aptitudes, las capacidades y los intereses se presentan como características individuales de los alumnos, y son, en casi todos los casos, inmodificables.

Es desde esta concepción desde la que se deriva el planteamiento que se hace de la evaluación, la promoción, la repetición y el establecimiento de itinerarios. El alumno que no se esfuerza es porque no quiere (fallo de carácter o de personalidad) o porque no puede, porque sus aptitudes, capacidades e intereses no se ajustan a los aprendizajes propuestos en el currículo escolar. Por ello, sólo cabe hacer dos cosas, por una parte, empujar a los alumnos a esforzarse más y penalizar a los que se resisten (las repeticiones); y por otra orientarlos hacia los itinerarios

que “mejor” se ajusten a sus aptitudes, capacidades e intereses.

La evaluación deja de tener una función formativa y de diagnóstico que permita ir ajustando el proceso de enseñanza y aprendizaje, para limitarse a su vertiente acreditativa y sancionadora. La evaluación de los resultados del aprendizaje tiene como función premiar a los que obtienen buenos resultados, promocionan de curso y a partir de 3º de ESO se incorporan al itinerario científico-humanístico, y castigar a quienes tienen malos resultados con la repetición, la incorporación al itinerario técnico-profesional y, si son reincidentes, a un Programa de Iniciación Profesional, a formación de adultos o a la enseñanza a distancia a partir de los 16 años.

Lo que no se dice con claridad, es que no se va a premiar el esfuerzo de todos los alumnos, el premio sólo va dirigido a aquellos que obtengan buenos resultados en la evaluación de los aprendizajes, se hayan esforzado o no. Un buen ejemplo son los Programas de Diversificación Curricular, a los que se han estado incorporando fundamentalmente alumnos que se esfuerzan, que tienen la motivación suficiente como para intentar, al menos, obtener el título de graduado en ESO. El éxito de estos programas ha demostrado que si se interviene a tiempo de superar las dificultades, con grupos reducidos de alumnos, reduciendo el número de áreas y de profesores distintos, e introduciendo los cambios metodológicos necesarios, se consigue superar las dificultades de un número importante de alumnos. Pues bien, la nueva Orden de evaluación del Ministerio de Educación (aplicable en Ceuta, Melilla y en los centros en el extranjero) ya establece la supresión de estos programas a partir del curso 2004-05. ¿Alguien puede explicar el motivo por el que se suprimen estos programas?

En el momento de escribir este artículo, la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte todavía no ha sacado la nueva Orden de evaluación, por lo que no sabemos si se limitará a traducir al valenciano lo regulado para Ceuta y Melilla o mantendrá los Programas de Diversificación Curricular introduciendo los cambios necesarios para mejorar su funcionamiento.

Por otra parte, hay que recordar que todos estos cambios normativos han venido precedidos de una campaña mediática orquestada por el Gobierno sobre la llamada promoción automática, una campaña que ha conseguido que la mayoría de la población crea que la LOGSE prohibía repetir curso, cuando lo único que establecía es el número de repeticiones, una en Primaria y dos en Secundaria, y el momento en el que el profesorado podía tomar esa decisión. Se puede discrepar sobre si el número de repeticiones debe ser ese o superior y sobre el momento

más adecuado para que se produzcan, pero lo que ya no está tan claro es organizar esa campaña mediática en la que se transmite a la población que todos los grandes males de la educación nacen de la llamada promoción automática, para después comprobar que la LOCE deja todo como está en Primaria, por lo que parece que no importa que en Primaria exista la promoción automática. Cuando todos los estudios realizados apuntan a que la inmensa mayoría de los alumnos que finalizan la Educación Primaria sin problemas tampoco los tienen durante la ESO, ¿a qué se puede deber que no se introduzcan cambios en la Primaria?, ¿será porque los alumnos a esas edades no molestan mucho?, ¿será porque de verdad piensan que los aprendizajes de la lecto-escritura, del cálculo básico y de las habilidades y técnicas de trabajo y estudio se han de garantizar en la ESO?

En Secundaria se afirma en la LOCE que se podrán repetir todos los cursos, pero después se añade que los alumnos podrán estar escolarizados hasta los 18 años en la educación obligatoria, sólo si tienen posibilidades de obtener el título de graduado. Es decir, un alumno que quiera obtener el título de graduado sólo podrá repetir un máximo de dos veces en los 10 años que dura la educación obligatoria. La gran revolución que va a acabar con todos los problemas es que una de esas dos repeticiones se podrá hacer en 1º de ESO, porque todo lo demás ya se puede hacer ahora. ¿De verdad se cree alguien que el poder repetir 1º de ESO va a solucionar alguno de los grandes problemas de la educación de nuestro país?

Pero, en cualquier caso, el problema no está en repetir más veces sino en lo que se hace en esa repetición para que los alumnos superen las dificultades detectadas. Repetir lo mismo que el año anterior sólo sirve para determinados alumnos, para otros si no les ha gustado el café la mejor solución no suele ser darles dos tazas. La repetición de curso hay que aplicarla cuando el profesorado lo considere necesario, pero eso requiere organizar un plan específico con este alumnado para que supere las dificultades detectadas y para ello se necesita que los centros dispongan de más profesores y de los medios necesarios para poder dar respuesta tanto a los alumnos con mayores dificultades como a los alumnos con mayor capacidad y motivación para aprender.

Si el objetivo de la LOCE fuera de verdad mejorar la calidad de la educación de todo el alumnado se hubiera actuado en otra dirección. La evaluación es una herramienta fundamental para conocer la evolución del proceso de enseñanza y aprendizaje, una herramienta que nos debe facilitar la información necesaria para ajustar la intervención educativa con el objetivo de desarrollar al máximo posible las capacidades potenciales de todo el alumnado.

Por eso, muchos estamos profundamente convencidos que lo que hace falta es desarrollar políticas educativas que eviten la concentración del alumnado con dificultades en determinados centros (fundamentalmente públicos),

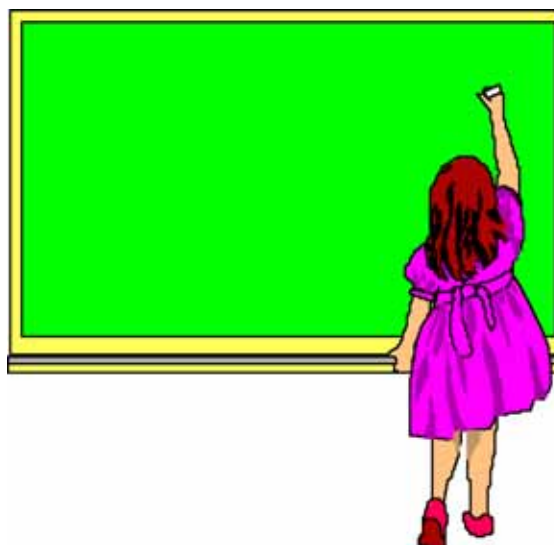
que incrementen la autonomía de los centros para que el profesorado pueda poner en marcha actuaciones que permitan atender tanto al alumnado con mayores dificultades de aprendizaje como al alumnado con mayor capacidad y motivación para aprender, que faciliten la participación de otros profesionales y de otras instituciones en la resolución de problemas que no tienen su origen en el ámbito escolar.

Para poder desarrollar estas políticas, para poder resolver de verdad los problemas de nuestro sistema educativo se requiere un mayor compromiso social con la educación y la manera más explícita en que la sociedad y los poderes públicos manifiestan su compromiso con la educación es por medio de las partidas presupuestarias que destinan a este fin. Se requiere más y mejor inversión en educación.

No quiero terminar este artículo sin recordar que el gran objetivo de la LOCE es reducir el fracaso escolar, porque está en tasas cercanas al 25%, y con estas nuevas normas creo que es un hecho que se va a incrementar, que se va a reducir el número de alumnos que obtengan el título de graduado en ESO y por tanto el número de alumnos que estudien bachillerato. Es decir avanzamos en la dirección contraria hacia la que se dirigen todos los países desarrollados.

Pensar que se van a resolver los problemas de la educación de nuestro país con los cambios introducidos en la LOCE, especialmente con la nueva normativa sobre evaluación, sólo puede responder a tres situaciones: o a un desconocimiento profundo de los problemas reales de los centros, o a la falta de voluntad política de ofrecer una verdadera educación de calidad para todos o a una mezcla de las dos cosas a la vez. Yo me inclino por esta última.

Miguel Soler es Técnico de Educación y Ex – Subdirector General del Ministerio de Educación.

Jornades de Formació a Jalance: 8 i 9 de maig de 2003

La Inspecció a la LOCE: Un tema per a debat

per Pascual Ruso

El lloc triat pot semblar a simple vista un poc atrevit: els dos fumerols permanents de Cofrents no aventuren res bo. Ens parlàvem de la fruita jalancina com una *menjar* paradisiàc, crescut gran i formós com si la proximitat a un cert perill la feren lluitar per a, no sols sobreviure, sinó sobreixir.

Les dues torres priapíques, com es va titllar el nostre bon amic Íñigo, omnipresents i amenaçadores, nit i dia, no han pogut, afortunadament, embrutir un paisatge muntanyós i arbori mediterrani que envolta el poblet de Jalance.

Participants en les Jornades de Formació

Es respira una certa calma respectuosa. De vegades el silenci nocturn i aquelles dues columnes blanques de la Central elevant-se cap al cel, imprimeixen a l'ambient un marc d'espectralitat i temerosa confiança en el que res no pot passar.

Pareix que la existència del "NULLA" (La Nada) es fa present en aquell paratge. El RES es percep més pròxim.

Bon lloc per a reflectir sobre la INSPECCIÓ i LA NADA. Bon lloc per a reflexionar sobre la INSPECCIÓ i la LOCE.

Durant dos dies la nostra Associació va poder, finalment, després d'aquests darrers anys organitzar novament unes jornades de formació. I es proposà d'aquesta junta directiva continuar tots els anys en l'organització d'aquestes jornades de formació; no tan sols perquè considerem necessària la permanent formació per al nostre treball (cosa que la Administració ha aparcat com si fos qualsevol cosa innecessària i perillosa) sinó perquè és el moment de trobar els companys, els benvolguts amics i reflexionar sobre la nostra tasca, els nostres objectius i, també, si toca, per a conversar sobre el sexe de la NADA. Perquè, i sense pecar d'agnòstic o ateu, la vida i el treball transcorren entre el RES i el RES.

Per a donar sentit al nostre treball és necessari carregar-nos d'utopia, d'esperançada voluntat d'avançar, de compromís social, de recerca d'alguna veritat inquestionable i absoluta (sabedors de la relativitat del món i les seues coses). I també de realitat. I de realitats vam voler parlar aquells dies: La nova llei de Qualitat i el nostre paper.

Per a poder obrir un debat o varios debats vam pensar que el millor seria partir de les propostes o comentaris d'altres persones i institucions dedicades des de fa força d'anys a l'anàlisi de la situació, estudiosos i coneixedors del Sistema Educatiu i de les noves direccions que la LOCE vol imprimir a aquest.

En la primer jornada, Jesús Viñas, Inspector d'AIEC, quasi portaveu d'aquella Associació, ens va documentar sobre les línies bàsiques de treball a la Inspecció de Catalunya, la seua organització actual i, sobretot el que interessava, quines són les consideracions, les objeccions o les alternatives a la proposta que fa la Llei de Qualitat en el Títol VII sobre la Inspecció. El document base de treball s'anomenava: Dictamen de l'AIEC sobre el projecte de Llei de Qualitat de l'Educació.

Com l'assistència no va ser massiva, el grup va decidir no dividir-se i treballar i reflexionar tots junts al voltant de la ponència que ens va presentar Jesús Viñas.

Cal indicar que l'objectiu d'aquestes jornades no era eixir d'allí amb una proposta de l'ADIDE-PV davant de la nostra Administració; per tant es tractava més de debatre, pensar i valorar el model que proposa la LOCE. Tal vegada seria important que per a l'Assemblea General de Desembre es pugui portar un document a debat i, després, per vies de participació provincial poguerem acordar una postura a defensar davant les autoritats educatives del País.

Això va donar lloc a un debat més relaxat, no pesat, perquè no teníem que perfilar o abordar un document per a la seua aprovació després del dos dies de formació. Les intervencions o, millor diríem, les converses obertes versaren no tan sols sobre el model d'Inspecció sinó, també, sobre la LOCE: Tancament dels currículs, plantejament discriminadors per a la immigració, l'estructura dels òrgans de control i gestió, l'avaluació dels coneixements, la manca de referència a metodologies. En quant al model de la Inspecció suposa un retrocés i endarreriment de les perspectives de donar nova imatge, funció i eficàcia a la nostra tasca.

Miquel Soler, al dia següent, va desgranar més la LOCE en la seua estructura com a sistema, detenint-se més a l'organització i estructura curricular de la Secundària, donat que és, dins del Sistema, l'etapa més conflictiva i retocada respecte a la LOGSE.

En aquesta segona i última jornada, les converses dintre del col·loqui de treball van transcórrer per vies més referides al nou Sistema Educatiu que dissenya la Llei 10/2003 que al plantejament que de la Inspecció fa aquesta.

Foren al voltant de quinze hores de treball animat i enriquidor que, malgrat les perspectives no laudatòries del futur de la Inspecció respecte al que vol l'Administració d'aquest cos ja fraccionat, ja docent i no docent, ja especialitzat o superespecialitzat, ja autoritat pública o desautoritzat, ens van fer sentir menys aïllats en la concepció personal de l'Educació.; un espai obert a la reflexió i a la companya intel·lectual.

A l'igual que l'escenari ambivalent de Jalance, bonic i amenaçador a la vegada, les jornades presentaven la doble cara del deu Jano:

Jesús Viñas durant la seua exposició

esplendorós i viu per la proximitat i treball amb el companys, luctuós i preocupant perquè les perspectives de futur del nostre quefer no estan clares, ni tampoc sinuoses diríem, sino perdudes i sense cap direcció i incidència eficaç en el desenvolupament del Sistema Educatiu.

Però no és el cas de finalitzar amb escepticisme aquests paràgrafs; no perquè vulguem enganyar-nos sinó perquè com dia Eduardo Galeano : *“La utopía es como aquella ventana a la que, al acercarte, el horizonte se aleja un poco más”*. I a força de lluitar, de buscar, de seguir fidels a la nostra concepció de l'Educació hem de apropar-nos a eixa finestra per a que la realitat avance, poc a poc, però que camine y no s'ature o vaja en darrere.

LES ACTUACIONS DE LA JUNTA DIRECTIVA D'ADIDE

Per **Claudi Castells Sanchis**

En la primera reunió de la Junta Directiva actual ferem una anàlisi de possibilitats respecte de la nostra presència en aquells espais, forams i situacions en què consideràrem era convenient la presència podria millorar el funcionament de l'escola pública com institució clau en el procés de socialització i formació dels nostres ciutadans, així com en un plànol més concret en l'organització i funcionament de la pròpia Inspecció, a la qual cosa, malgrat tots els avatars anteriors, no hem renunciat en cap moment.

En conseqüència decidírem estar presents i participar en les diverses convocatòries que des dels diferents estaments se'ns invités, així com prendre una sèrie d'iniciatives que al llarg d'aquest període hem anat realitzant i que és convenient reflectir tot seguit.

En el mes de juny fórem convocats com membres de la Plataforma en defensa de l'Escola Pública a una sessió de treball en la seu de la F.A.P.A València, a la qual assistírem per tractar d'unificar punts mínims en l'anàlisi de la situació actual i acordar elements comuns a totes les associacions i sindicats signants per demanar una entrevista amb el nou Conseller Esteban González Pons. Cal dir que en aquells moments teníem coneixement que s'estaven produint reunions entre el Conseller i els diferents sindicats i associacions. Es plantejaren qüestions molt diverses en un primer moment, si bé els eixos quedaren delimitats bàsicament en el tema del suport i impuls real a l'ensenyament en valencià, en el tema de l'acabament del mapa escolar, en els processos d'admissió dels alumnes i en la importància de la participació de la comunitat educativa en els procediments d'elecció de directors a desenvolupar com a conseqüència de la publicació de la Llei de Qualitat.

A principis del mes de setembre també fórem convocats per F.A.P.A. València a una sessió específica de la Plataforma en defensa de l'Escola Pública per proposar com a membre de Consell Escolar Valencià en qualitat de persona de reconegut prestigi en el camp de la docència al professor Gonçal Anaya.

El dia 10 de setembre la presidenta i el vice-president estiguérem en la reunió de la Junta Directiva de FADIDE a Madrid, amb la finalitat de tractar bàsicament del tema relacionat amb l'esborrany de Reial Decret sobre especialitats de la Inspecció d'Educació. Fórem informats de les gestions que la Junta Directiva de FADIDE havia portat endavant i centrades bàsicament en la presentació d'al.legacions en el tràmit previ d'informe del Consell d'Estat. Així mateix es tractaren temes relacionats amb la gestió econòmica i les aportacions de quotes de les diferents Associacions.

Cal destacar en aquestes notes que el nucli bàsic d'anàlisi del RD sobre especialitats es va centrar per una part en el que pareixia l'últim esborrany, així com els elements d'acció que caldria reprendre tant a nivell estatal com en les diferents

Comunitats Autònomes. En aquest sentit s'acordà que a finals d'aquest mes d'octubre eixiria un article en la premsa professional explicitant la postura d'ADIDE en aquest tema, quedant encarregats de la redacció tres membres de la Junta Nacional, així com considerar les conclusions de la sessió de la Junta com una comunicació a presentar en el VII Congrés Estatal d'ADIDE Federació a realitzar els dies 29, 30 i 31 d'octubre a Oviedo. També es considerà que en la mesura de les possibilitats de cada Associació s'intentara mantenir reunions de treball amb les Conselleries corresponents de cada Comunitat Autònoma, per tractar el tema i fer arribar la nostra postura..

En eixe tema, cal resenyar que la Junta Directiva sol·licità entrevista amb el Conseller a finals del mes de Juny, si bé fins aquest moment encara no hem tingut contestació oficial. Algunes gestions realitzades ens indiquen que seria possible que ens rebés en dates properes, estem a l'espera i continuem fent les gestions necessàries. Seguirem treballant sobre aquest objectiu !

No podria deixar de resenyar en aquestes breus notes, les accions que amb motiu de la situació dels efectius reals de la plantilla del Servei d'Inspecció de la Direcció Territorial de València s'han realitzat.

A iniciativa d'alguns companys procedirem a reunir-nos representants dels diferents sindicats i de la nostra associació per estudiar el problema

concret dels efectius reals de la plantilla de València i tractar d'aconseguir punts comuns i propostes acordades per poder sol·licitar una entrevista amb el Conseller per manifestar la preocupació i les mesures que al nostre parer eren urgents i necessàries per poder garantir un correcte funcionament del Servei.

La nostra sorpresa va ser que el mateix dia en què es lliurà l'escrit de petició d'entrevista signat per ADIDE-PV, FETE-UGT, USITE i ANIES se'ns contestà per via telefònica concedint-la per al dia 8 d'octubre amb el Subsecretari d'Educació Màximo Caturla.

A més del tema central referent a la situació de la plantilla de València, aprofitarem el moment per comentar una sèrie de qüestions que considerarem que calia deixar constància, donada l'actitud totalment oberta del nostre interlocutor. Es plantejaren qüestions relatives a les tasques a realitzar per la Inspecció, així com possibles procediments per cobrir baixes de llarga durada, entre altres temes. En eixe context, com representant d'ADIDE, vaig manifestar la necessitat d'obrir un procés de reunions sense exclusions de cap tipus, per analitzar les propostes al nou decret d'Inspecció que s'haurà de redactar com conseqüència de la propera publicació del RD sobre especialitats de la Inspecció. Cal dir que el Sub-secretari es va comprometre a continuar treballant en el mateix context en què estàvem.

Com vegeu, en la mesura de les nostres possibilitats, estem actius i treballant en temes en els quals considerem hem de tenir una veu i una projecció. Continuarem informant-vos de les gestions que anem realitzant.

*Claudi Castells Sanchis és
Vicepresident d'ADIDE- PV*

Enric Soler i Godes, un lluitador infatigable

per Carlos Rodríguez Gonzalez

Enric Soler i Godes va nàixer a Castelló l'any 1903. Enguany és, doncs, el centenari del seu naixement. Don Enrique, com el coneixiem a l'última escola on va exercir, va morir fa deu anys a València.

Va estudiar Magisteri a la Escola Normal de Tarragona i el seu primer destí fou l'escola mixta de Chantada (Lugo) el curs 1924-25 com a conseqüència de la supressió pel dictador Primo de Rivera del dret que tenien els mestres de col·locar-se en el districte universitari on opositaven. *“La barreja fón tremenda: mestres catalans a Castella, valencians a Galícia, i jo vaig ser un d'ells, i andalusos a Catalunya”* – comentava en la seua autobiografia¹.

Enric Soler i Godes, la seua dona, Paquita Patiño, companys i autoritats el día de la seua jubilació en el Col·legi Públic Santa Bàrbara de Benifaió

Prompte va tornar al País Valencià fent-se càrrec de l'escola d'Ortells (Els Ports). L'any 1930 el destinen a Sant Joan de Moró i, als pocs mesos, el 14 d'abril de 1931 es proclamà la República. Aquell any, i gràcies a les gestions de Carles Salvador, aleshores mestre en Benassal, va ser becat

per la Generalitat de Catalunya per a fer un curs a l'Escola d'Estiu on va conèixer el mètode Freinet que va posar en pràctica en la seua escola. Gràcies a l'impremta els alumnes es van il·lusionar, es varen fer el seu propi llibre de lectura i, així, es va renovar l'escola valenciana.

En juny de 1936 va veure la llum la Revista Escolar “Sembra”, confeccionada totalment a l'escola. Des de la redacció, gravats a linòleum, impressió fins a l'enquadernació es feia pels alumnes sota les orientacions del mestre. Els exemplars es repartien entre els alumnes i s'intercanviaven amb altres escoles de l'Estat Espanyol. Encara que no estava autoritzat l'ensenyament del valencià en les escoles, els alumnes podien escriure indistintament en castellà i en valencià.

Enric Soler i Godes no va ser, sols, un mestre renovador de l'ensenyament. Des de molt jove es va destacar per la seua afeció a les lletres i, també, pel seu interès per la llengua i cultura del País Valencià. No hem d'oblidar que va ser un dels signants de les Normes de Castelló l'any 1932. També va ser redactor, als 14 anys, del diari “La Provincia Nueva” de Castelló i col·laborador amb articles en valencià en

“El Mercantil Valenciano” de València, “Heraldo de Castellón” i “La Publicitat” de Barcelona.

Després de la guerra va estar desterrat durant cinc anys a Santander, des d'on va ser destinat a Benifaió. Al Col·legi Públic Santa Bàrbara

d'aquesta localitat va exercir fins a l'any 1968 en que es va jubilar, ocupant el càrrec de director durant els últims anys.

Tota la seua vida ha estat marcada per una intensa lluita en defensa de les seues idees. La llengua y la cultura del País Valencià, la llibertat i la democràcia han estat presents en totes les accions.

Així, cal destacar, a més de les ja esmentades, la presidència de la Secció de Literatura de Lo Rat-Penat, vocal dels cursos de Llengua Valenciana del 1951 al 1979, col·laborador de revistes com Destino, la República de les Lletres y Valencia Atracción, de diaris com Las Provincias, amb el seu Correo de Valencia.

A més a més, ha escrit llibres en prosa com *Calendari Faller*, *Valencians a Mèxic*, *Jaume I* i *Els Valencians pintats per ells mateix* i d'altres en vers com *El cel és blau*, *Bestioles* i *Cançons d'ahir i de demà*.

Les seues nadales, publicades des de 1960, han estat un altre vehicle de difusió de la seua tasca, en les quals, al mateix temps que ens desitjava bones festes i un any nou, adjuntava motius històrics i biografies de personatges valencians.

Al llarg de la seua vida va rebre nombrosos homenatges dels que cal destacar el que va rebre per part de la FETE-UGT nomenant-lo President d'Honor i el que amb motiu del cinquantenari de la publicació de SEMBRA, va organitzar la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. La Universitat Jaume I de Castelló va constituir l'any 2000 la Fundació Càtedra Soler i Godes amb l'objectiu principal de afavorir les investigacions i els estudis de les noves generacions d'educadors, així com afavorir la innovació en la pràctica educativa en valencià, seguint l'esperit de les Normes del 32.

1 Sembra. Homenatge a Enric Soler Godes. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. València, 1988

SUMARI

La Inspecció i la Llei de Qualitat: una altra passa endarrere per Tudi Torró.....	1
33 anys! per Marc. A. Adell.....	3
La qualitat de l'Educació: Suma i segueix per Vicent Carrasco.....	6
La Inspecció que tenemos versus la Inspecció que queremos por Manuel Ávila.....	8
La evaluación en la LOCE por Miguel Soler.....	11
La Inspecció a la LOCE: Un tema per a debat (Jornades de Formació, Jalance 8 i 9 de maig de 2003) per Pascual Ruso.....	13
Les actuacions de la Junta Directiva d'ADIDE per Claudi Castells	15
Enric Soler i Godes, un lluitador infatigable per Carlos Rodríguez.....	17
Ressenya de llibres per Valentín Velasco.....	19
Aquells temps!.....	20

Ressenya de llibres

por Valentín Velasco Laiseca

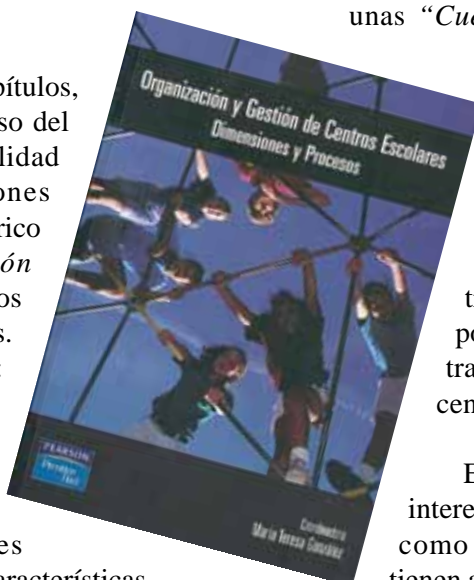
GONZÁLEZ GONZÁLEZ, María Teresa (Coordinadora) (2003) : *Organización y gestión de centros escolares: Dimensiones y procesos.*

Madrid, Pearson Educación S.A.

El libro está coordinado por María Teresa González González y escrito además por José Miguel Nieto Cano, Antonio Portela Pruaño y José Antonio Martínez Ruzafa, profesores todos ellos de la Universidad de Murcia.

Cada uno de sus quince capítulos, aborda alguna dimensión o proceso del entramado que configura la realidad compleja de las organizaciones escolares. Así, desde el estudio teórico de la expresión *organización escolar*, al estudio de algunos de los procesos que ocurren en los centros. El índice de capítulos es el siguiente:

- 1.- Perspectivas teóricas de la organización escolar.
- 2.- Las organizaciones escolares: dimensiones y características.
- 3.- La estructura como dimensión de los centros escolares.
- 4.- Estructuras para el trabajo y la coordinación de los profesores en los centros.
- 5.- Gobierno, autonomía y participación en los centros escolares.
- 6.- Las estructuras para el trabajo de los alumnos: los agrupamientos.
- 7.- La comunicación en las organizaciones escolares.
- 8.- Las relaciones micropolíticas.
- 9.- Los centros escolares como contexto de trabajo profesional.
- 10.- Cultura y subculturas organizativas.
- 11.- Los centros escolares y su entorno
- 12.- Planificación y estrategia en los centros escolares.
- 13.- La dirección de centros escolares.

14.- El cambio planificado de los centros escolares.

15.- La evaluación del centro escolar como proceso de mejora.

Cada uno de los capítulos del libro está precedido por un resumen que en 5 ó 6 puntos resume los conceptos o ideas que se van a desarrollar a lo largo del mismo, lo que facilita en gran manera su lectura y la sistematización de los conceptos desarrollados. Y al final de cada capítulo, bajo el epígrafe "**Recursos adicionales para el lector**", se presentan: "*Un cuadro síntesis del capítulo*", unas "*Cuestiones para la reflexión*" y unas "*Lecturas recomendadas*".

Este apartado convierte al libro en una herramienta facilitadora tanto del estudio y el aprendizaje personal como de un trabajo en grupo tras su lectura. Algo muy positivo y apropiado en un trabajo sobre organización de centros.

Es una obra, pues, muy interesante para todos aquellos que, como estudiantes o profesionales tienen algún interés en la organización de los centros y la calidad de la educación. Pues como se dice en el prólogo, "*¿Puede alguien imaginarse una calidad de la educación que no implique una calidad en los agrupamientos de los alumnos, en la estructura y gobierno del centro, en la coordinación y relaciones entre los profesores, en las relaciones con el entorno o en los procesos de planificación, dirección y cambio?*"

Cabe, pues, felicitarse porque editoriales como Pearson Educación colaboren en dar respuesta a una de las preocupaciones sociales más importantes de todos los tiempos: la educación.

Indudablemente, libros como el que nos ocupa contribuyen a mejorar la práctica docente y a aumentar lo que ha venido en llamarse calidad de la educación.

Aquells temps!

Bocairent 1996 (Foto Maria Mira)

fulls d'inspecció és una publicació de l'Associació d'Inspectors d'Educació del País Valencià (ADIDE-PV).

CONSELL DE REDACCIÓ:

Carlos Rodríguez González
Santiago Estañán Vanacloig
Jesús Pellicer García
Valentín Velasco Laiseca

Disseny i edició: Carlos Rodríguez

Supervisió lingüística: Jesús Pellicer

Fotografia: María Mira

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Apartat de Correus 29 - 46080. València (L'Horta)

fulls d'inspecció no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col.laboradors, ni els torna els originals no sol.licitats, ni hi manté correspondència.

